

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

31 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Nadejda Toma,

Judecători

Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun,

Victor Boico,

a judecat în ședință de judecată, fără citarea părților la proces, recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General, Mircea Roșioru, împotriva sentinței Tribunalului Militar al trupelor MAI a RSSM, din 28 iunie 1948, în privința condamnatului

Radovskii Nicolai XXXXX,

*a.n. XXXXX, originar din s. XXXXX, r-nul
XXXXX, XXXXX,*

Termenul de examinare,

instanța de recurs: 06.05.2021 - 31.05.2021.

Asupra recursului menționat, Colegiul Penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Tribunalului Militar al trupelor MAI a RSSM, din 28 iunie 1948, Radovskii Nicolai a fost condamnat, pentru concurs de infracțiuni, în baza art. 54-10 al. (1) Cod penal al RSSU, la 7 ani privațiune de libertate, cu executare în lagăr de corectare prin muncă, cu decăderea din drepturile politice pe un termen de 5 ani, fără confiscarea averii.

2. Instanța de fond, în descriptiv, a constatat că, inculpatul Radovskii Nicolai, este recunoscut vinovat pe art. 54-10 al. (1) și 109 Cod penal al RSSU, pentru faptul că, la 11.12.1944, a fost atras în activități de informator secret al *RO NKVD* Dubăsari, fapt despre care a povestit fraților săi. În luna iunie 1947, a povestit fraților dar și unor ofițeri, că este informator secret al unității militare nr. 32677 *MGB*. În calitatea respectivă, se ocupa cu dezinformarea, necomunicând date veridice.

Tot el, în timpul efectuării serviciului militar în cadrul Armatei sovietice, în scrisorile expediate rudelor sale și cunoscuților, pe parcursul anilor 1946 - 1947.

Tot el, având o atitudine ostilă față de puterea sovietică, efectuând serviciul militar în Armata sovietică, răspânda scorniri antisovietice și provocatoare, calomniind condițiile de serviciu în Armata Sovietică, cât și realitățile din Uniunea Sovietică.

3. Sentința a devenit irevocabilă prin neatacare.

4. La 6 mai 2021, Adjunctul Procurorului General, Mircea Roșioru, a declarat recurs în anulare, solicitând casarea sentinței menționate și încetarea procesului penal, cu reabilitarea lui Radovskii Nicolai.

Recurentul a invocat că Radovskii Nicolai a fost condamnat pentru fapte neconfirmate în ședința de judecată, sentința fiind pronunțată exclusiv în baza

declarațiilor acestuia, fără audierea altor martori, declarații care nu pot fi tratate în mod obiectiv în situația în care acesta se afla, fiindu-i încălcat flagrant și dreptul lui la un proces echitabil, cauza fiind examinată în lipsa unui apărător, deși participarea acestuia era obligatorie, ce constituie un viciu fundamental care a afectat sentința pronunțată.

În cadrul examinării cauzei în instanța de judecată nu a fost dovedită nici săvârșirea de către inculpat a infracțiunii prevăzute la art. 109 Cod penal al RSSU, ori această infracțiune se atribuie la persoanele cu funcții de răspundere.

Totodată, art. 3 al Legii privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08.12.1992, stabilește principiile reabilitării, și anume: „*Sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilite în fața societății și reintegrate în drepturi toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și cetățenii Republicii Moldova, supuși represiunilor politice pe teritoriul altui stat*”, în aceste condiții urmează a fi reabilitat.

5. Judecând recursul nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 6 pct. 44), art. 22 alin. (3), art. 452 alin. (1), art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare de către Procurorul General Adjunct în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată. Viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, se consideră încălcarea esențială a drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului. Hotărârea judecătorească definitivă, împiedică reluarea examinării procesului penal în privința aceleiași persoane pentru aceeași faptă, cu excepția cazului în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea pronunțată.

Sub acest aspect, se reține că instanța nominalizată a comis următoarea eroare de drept.

Conținutul sentinței contestate relevă că condamnatul nu a fost asistat de un apărător, învinuirea nu a fost prezentată și susținută de un acuzator de stat, iar instanța de judecată nu a supus analizei și aprecierii în coroborare declarațiile lui și probele administrate în dosarul respectiv, fondându-și, astfel, hotărârea de condamnare pe presupuneri.

Rezultă că instanța a ignorat în mod vădit principiile și normele unanim recunoscute și fundamentale ale unui proces penal echitabil, conform cărora orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, de către o instanță imparțială, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa, având dreptul să se apere însuși și fie asistată de un apărător, nefiind obligată să dovedească nevinovăția sa, iar concluziile despre vinovăția persoanei în săvârșirea infracțiunii și sentința de condamnare nu pot fi întemeiate pe presupuneri.

Pe lângă aceasta, conform art. 3 lit. a), art. 5/2, 5/3 din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08 decembrie 1992, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilite în fața societății și reintegrate în drepturi toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și

cetățenii Republicii Moldova, supuși represiunilor politice pe teritoriul altui stat în baza deciziilor organelor de stat judiciare pentru „*activitate contrarevoluționară, răspândirea unor scorniri calomnioase ce discreditează orânduirea sovietică de stat și oștească*”. Ca rezultat al studierii dosarelor, asupra cărora au fost luate hotărâri ale organelor judiciare, Procuratura Generală face recurs în anularea lor, care se examinează de către Curtea Supremă de Justiție în modul stabilit de Codul de procedură penală pentru examinarea recursurilor în anulare.

Împrejurările expuse denotă clar că erorile de drept comise de instanța judecătorească în cadrul judecării cauzei penale respective, adică sfidarea vădită a drepturilor și libertăților fundamentale ale condamnatului, constituie un viciu fundamental, care a afectat hotărârea atacată și dovedesc univoc că în speță existau circumstanțe care excludeau tragerea lui Radovskii Nicolai la răspundere penală.

Totodată, conform art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, dacă există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală, se adoptă hotărârea de încetare a procesului penal.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, instanța admite recursul, casează total hotărârea atacată și dispune încetarea procesului penal în cazurile prevăzute de prezentul cod.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare de pe rol devine pasibil admiterii, cu casarea hotărârii contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental, cu dispunerea încetării procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

6. Conform art. 452, 453 alin. (1), 457, 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiu Penal lărgit,

D E C I D E :

Admite recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General, Mircea Roșioru, casează total sentința Tribunalului Militar al trupelor MAI a RSSM, din 28 iunie 1948, prin care Radovskii Nicolai XXXXX a fost condamnat, pentru concurs de infracțiuni, în baza art. 54-10 al. (1) Cod penal al RSSU, la 7 ani privațiune de libertate, cu executare în lagăr de corectare prin muncă, cu decăderea din drepturile politice pe un termen de 5 ani, fără confiscarea averii, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

Radovskii Nicolai XXXXX este reabilitat în fața societății și reintegrat în drepturi.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral.

Președinte
Judecători

Nadejda Toma
Iurie Diaconu
Liliana Catan
Ion Guzun
Victor Boico